

Đoc sách

**“Một số vấn đề về xây dựng Đảng trong giai đoạn
cách mạng xã hội chủ nghĩa và chống Mỹ, cứu
nước” của đồng chí Lê Đức Thọ (*)**

Lê Đức Bình

TẬP “Một số vấn đề về xây dựng Đảng trong giai đoạn cách mạng xã

hội chủ nghĩa và chống Mỹ, cứu nước” gồm một số bài của đồng chí Lê Đức Thọ phát biểu về công tác xây dựng Đảng trong khoảng từ năm 1960 lại đây. Những năm này chính là những năm mà sinh hoạt tư tưởng và tổ chức của Đảng ta rất phong phú, kinh nghiệm về xây dựng Đảng của chúng ta rất dồi dào. Năm 1960, Đại hội Đảng lần thứ ba đã bước đầu tổng kết công tác xây dựng Đảng, chủ yếu là từ sau Cách mạng tháng Tám, và đã soi sáng phương hướng, nhiệm vụ xây dựng Đảng trong giai đoạn cách mạng mới: xây dựng chủ nghĩa xã hội và đấu tranh thống nhất nước nhà. Từ sau Đại hội Đảng lần thứ ba đến nay, thực tiễn cách mạng nước ta đã diễn ra rất sôi nổi. Ba cuộc cách mạng về quan hệ sản xuất, về kỹ thuật, về tư tưởng và văn hoá, trong đó cách mạng về kỹ thuật là then chốt, đã và đang phát triển mạnh. Sự nghiệp kháng chiến chống Mỹ, cứu nước thần thánh của nhân dân ta vô cùng gian khổ và anh dũng. Trong phong trào cộng sản quốc tế, những năm qua cũng là thời kỳ diễn ra cuộc đấu tranh gay gắt giữa chủ nghĩa Mác – Lê-nin với chủ nghĩa xét lại hiện đại – là nguy cơ chủ yếu – và chủ nghĩa giáo điều, chủ nghĩa biệt phái.

Trong tình hình đó, công tác xây dựng Đảng những năm qua có nội dung rất phong phú, sinh động và nhằm đáp ứng những yêu cầu rất lớn của nhiệm vụ cách mạng. Trên cơ sở thực tế như vậy, những bài phát biểu của đồng chí Lê Đức Thọ trong thời gian qua về công tác xây dựng Đảng có nội dung tư tưởng sâu sắc và có ý nghĩa thực tiễn phong phú.

Qua những bài phát biểu của mình, đồng chí Lê Đức Thọ đã đề cập đến hàng loạt vấn đề quan trọng về xây dựng Đảng trên các lĩnh vực tư tưởng và tổ chức, về công tác cán bộ, công tác chi bộ, về củng cố khối đoàn kết thống nhất và kiện toàn sinh hoạt tập trung dân chủ trong Đảng, về cải tiến tác phong công tác và tăng cường mối liên hệ giữa Đảng và quần chúng, v.v... Những bài đó đều thấu suốt và làm nổi bật những quan điểm cơ bản của Đảng ta về công tác xây dựng Đảng. Một số quan điểm lớn được thấu suốt trong nhiều bài, được Tác giả chú ý phân tích lật qua lật lại nhiều lần, - theo sự nhận thức của chúng tôi - là:

+ *đặt rõ vị trí của công tác xây dựng Đảng, là công tác có ý nghĩa quan trọng quyết định mọi thắng lợi của cách mạng, nâng cao nhiệt tình và trách nhiệm của các cấp, các ngành đối với công tác xây dựng Đảng;*

+ *giữ vững và không ngừng tăng cường tính chất giai cấp và tiên phong của Đảng là yêu cầu trung tâm của công tác xây dựng Đảng, luôn luôn nắm vững những nguyên lý cơ bản về xây dựng Đảng của chủ nghĩa Mác – Lê-nin và vận dụng đúng đắn vào điều kiện cụ thể của công tác xây dựng Đảng ta;*

+ *gắn chặt công tác xây dựng Đảng về tư tưởng và tổ chức với việc thực hiện nhiệm vụ chính trị của Đảng, kịp thời chuyển hướng và tăng cường công tác xây dựng Đảng trước mỗi bước chuyển hướng của nhiệm vụ chính trị của Đảng.*

*

**

Vai trò lãnh đạo của Đảng là nhân tố quyết định mọi thắng lợi cách mạng của nhân dân ta trong mấy chục năm qua. Hiện nay, sự nghiệp chống Mỹ, cứu nước và xây dựng chủ nghĩa xã hội rất vĩ đại và vô cùng khó khăn, phức tạp, càng đòi hỏi phải tăng cường vai trò lãnh đạo của Đảng, nâng cao sức chiến đấu và năng lực lãnh đạo của Đảng. Xuất phát từ yêu cầu tăng cường vai trò lãnh đạo của Đảng nói chung và nhất là trong công cuộc chống Mỹ, cứu nước và xây dựng chủ nghĩa xã hội hiện

nay, đồng chí Lê Đức Thọ đã chỉ rõ *vị trí cực kỳ trọng yếu của công tác xây dựng Đảng trong toàn bộ sự nghiệp đấu tranh cách mạng của nhân dân ta*. Năm 1960, khi bàn về những bài học chủ yếu về xây dựng Đảng, đồng chí Lê Đức Thọ viết: “Đảng ta đang phải gánh vác trách nhiệm lịch sử trọng đại là lãnh đạo công cuộc xây dựng chủ nghĩa xã hội ở miền Bắc và đấu tranh thống nhất nước nhà. Nhân dân ta đang đòi hỏi và trông mong rất nhiều ở Đảng, nơi họ ký thác vận mệnh và tương lai của họ. Việc xây dựng Đảng, tăng cường sức chiến đấu và năng lực lãnh đạo của Đảng, lúc này lại càng rất quan trọng, nó có ý nghĩa quyết định đối với mọi thắng lợi của cách mạng. Đó không chỉ là yêu cầu của bản thân Đảng, mà là yêu cầu của cách mạng, của quần chúng” (***) (tr. 28-29). Gần đây, khi nhân dân ta bước vào cuộc kháng chiến thần thánh chống Mỹ, cứu nước, đồng chí Lê Đức Thọ lại nhấn mạnh: “Đảng ta – người tổ chức và lãnh đạo cuộc chiến tranh cách mạng đó - đang gánh vác một sứ mạng lịch sử rất vẻ vang và nặng nề. Để hoàn thành sứ mạng đó, Đảng ta phải được xây dựng và củng cố thật vững mạnh” (tr. 227).

Sở dĩ phải đặt lại và nhấn mạnh vấn đề trên là vì trong điều kiện Đảng ta nắm chính quyền, đi vào xây dựng kinh tế, một số cán bộ, đảng viên thiếu quan tâm đến công tác xây dựng Đảng, lầm tưởng rằng chỉ với bộ máy chính quyền và bằng những biện pháp hành chính cũng đủ thúc đẩy các công tác cách mạng. Đồng chí Lê Đức Thọ đã phê phán nghiêm khắc những nhận thức sai lầm đó: “Từ ngày Đảng ta giành được chính quyền, có một số đồng chí ít quan tâm đến công tác xây dựng Đảng, chỉ chú ý đến công việc chuyên môn, chính quyền, công việc sản xuất; như vậy là trên thực tế các đồng chí đó đã đi tới hạ thấp vai trò của Đảng, làm yếu sự lãnh đạo của Đảng trong sự nghiệp cách mạng”, và chỉ rõ: “Quan tâm đến việc xây dựng Đảng phải trở thành trách nhiệm cao cả bậc nhất, thành ý thức sâu sắc hằng ngày của cán bộ, đảng viên. Đó là biểu hiện tính đảng, biểu hiện tinh thần phụ trách của mỗi đảng viên trước giai cấp và trước nhân dân” (tr.29).

Trên cơ sở đặt rõ vị trí của công tác xây dựng Đảng và nâng cao ý thức của mọi người đối với công tác xây dựng Đảng, đồng chí Lê Đức Thọ qua nhiều bài phát biểu của mình, đã chú trọng xác định rõ *trách nhiệm của các cấp, các ngành, của mỗi cán bộ, đảng viên đối với công tác xây dựng Đảng*. Để đẩy mạnh công tác xây dựng Đảng, trước hết phải tăng cường sự lãnh đạo của các cấp uỷ đảng đối với công tác xây dựng Đảng nói chung, công tác tổ chức nói riêng. Một số cấp uỷ và cán bộ lãnh đạo thường chỉ chú ý chỉ đạo nhiệm vụ sản xuất, chiến đấu mà ít đi sâu chỉ đạo công tác tổ chức và xây dựng Đảng, tách rời lãnh đạo chính trị với lãnh đạo tổ chức. Như vậy là chưa nhận rõ chức năng của mình, chưa thực hiện được sự lãnh đạo toàn diện của cấp uỷ đảng. “Sự nhất trí giữa đường lối chính trị và đường lối tổ chức đòi hỏi mỗi cấp uỷ đảng, mỗi cán bộ lãnh đạo phải vừa là người lãnh đạo chính trị, vừa là người lãnh đạo tổ chức. Chúng ta không thể quan niệm được rằng một người gọi là lãnh đạo chính trị giỏi mà lại kém về công tác tổ chức. Và cũng không thể có những cán bộ lãnh đạo chuyên làm công tác chính trị, còn những cán bộ khác thì chuyên làm công tác tổ chức” (tr. 134). Một cơ quan lãnh đạo mà không quan tâm đến công tác tổ chức và xây dựng Đảng thì ‘có khác nào kê co một chân mà chạy’. “Những người quen lối chạy một chân đó sẽ phải mất nhiều sức mà không thể đạt được kết quả như ý muốn, vì họ đã bỏ rơi một thứ vũ khí giúp cho họ có một sức mạnh gấp trăm, nghìn lần, đó là sức mạnh của công tác tổ chức” (tr. 127).

Không thể coi công tác xây dựng Đảng giống như mọi ngành công tác chuyên môn, nghiệp vụ khác. Công tác xây dựng Đảng chẳng những cần được sự quan tâm đầy đủ của các đồng chí bí thư và thường vụ mà còn phải được coi là trách nhiệm của toàn thể cấp uỷ. Tình trạng cấp uỷ viên hoạt động ở ngành nào tự coi mình như một cán bộ chuyên môn bình thường của ngành đó, ít hiểu biết và quan tâm đến công tác xây dựng Đảng, đến sự lãnh đạo chung của cấp uỷ, là không đúng. “Một đồng chí cấp uỷ phụ trách một ngành chuyên môn có thể không nhất thiết phải am

hiểu công tác của một ngành chuyên môn khác, nhưng đối với công tác xây dựng Đảng, thì bất kỳ một cấp uỷ viên ở cấp nào của Đảng cũng phải am hiểu, cũng phải có trách nhiệm” (tr. 196).

Thêm nữa, chỉ khi nào động viên được lực lượng của toàn Đảng, của mọi cán bộ, đảng viên tham gia, thì công tác tổ chức và xây dựng Đảng mới có thể thật sự được tăng cường. Mỗi đồng chí đều có nhiệt tình chăm lo xây dựng Đảng, ra sức rèn luyện tư tưởng, nâng cao trình độ chính trị và năng lực công tác của mình, góp phần tăng cường sự lãnh đạo của chi bộ và tích cực tham gia mọi mặt sinh hoạt của Đảng, v.v..., đó là thiết thực góp sức xây dựng Đảng vững mạnh. “Điều quan trọng là phải nâng cao nhận thức về Đảng cho mỗi cán bộ, đảng viên, làm cho mỗi người hiểu rõ những điều cơ bản về nguyên tắc tổ chức và sinh hoạt của Đảng, do đó mà có thể phát huy được tinh thần chủ động của cán bộ, đảng viên đóng góp vào công tác tổ chức của Đảng” (tr. 136).

*

**

Nghị quyết của Đại hội Đảng lần thứ ba đã nhấn mạnh: “Cần phải tăng cường tính chất giai cấp và tính chất tiên phong của Đảng, tăng cường sức chiến đấu của Đảng và phải quán triệt yêu cầu ấy trong toàn bộ công tác xây dựng Đảng”⁽¹⁾. Tinh thần đó trong Nghị quyết của Đại hội Đảng đã được thấu suốt và cụ thể hoá trong những bài phát biểu của đồng chí Lê Đức Thọ.

Yêu cầu tăng cường tính chất giai cấp và tiên phong của Đảng được đặt ra, xuất phát từ sự tổng kết kinh nghiệm xây dựng Đảng đã qua và từ tình hình, nhiệm vụ chính trị mới. Kinh nghiệm xây dựng Đảng đã qua cho thấy những thành công to lớn trong công tác xây dựng Đảng ta là do chỗ Đảng ta đã không ngừng phấn đấu giữ gìn và tăng cường tính chất giai cấp và tiên phong của mình; mặt khác, công tác xây dựng Đảng trước đây cũng có những nhược điểm, khuyết điểm do không nắm vững tính chất giai cấp và tiên phong của Đảng. Thêm nữa, Đảng ta đang đứng trước

nhiệm vụ cách mạng mới, rất khó khăn phức tạp; nhiệm vụ chính trị mới đề ra những yêu cầu mới, cao hơn về tính giai cấp và tiên phong của Đảng. Từ sự phân tích đó, đồng chí Lê Đức Thọ nhấn mạnh: “Để đáp ứng yêu cầu của nhiệm vụ chính trị mới và để khắc phục những khuyết điểm, nhược điểm trên đây, công tác xây dựng Đảng trong giai đoạn cách mạng mới phải ra sức làm cho toàn Đảng thấu suốt và nâng cao hơn nữa tính chất giai cấp và tính chất tiên phong của Đảng trên các mặt chính trị, tư tưởng và tổ chức. Đó là *yêu cầu trung tâm* của công tác xây dựng Đảng hiện nay” (tr. 89).

Yêu cầu tăng cường tính chất giai cấp và tiên phong của Đảng phải được quán triệt trong mọi mặt công tác xây dựng Đảng về tư tưởng và tổ chức, trong công tác cán bộ, trong việc phát triển Đảng, bồi dưỡng và giáo dục đảng viên, v.v... Điều quan trọng là, qua những bài phát biểu của mình, đồng chí Lê Đức Thọ đã chỉ rõ cho chúng ta *những yêu cầu cụ thể mới và cao hơn về việc tăng cường tính chất giai cấp và tiên phong, phù hợp với đòi hỏi của nhiệm vụ cách mạng hiện nay.*

“Để tăng cường sức chiến đấu, nêu cao hơn nữa tính chất giai cấp và tính chất tiên phong của Đảng, làm cho Đảng ta đã xứng đáng lại càng xứng đáng hơn nữa với danh hiệu của một đảng mác-xít – lê-nin-nít chân chính, đủ sức hoàn thành nhiệm vụ quang vinh của mình trong giai đoạn mới, chúng ta phải không ngừng tăng cường mặt trận tư tưởng của Đảng” (tr.69); “phải luôn luôn lấy việc xây dựng tư tưởng làm đầu, không ngừng đem lập trường, quan điểm, phương pháp của chủ nghĩa Mác - Lê-nin mà giáo dục cho đảng viên, đấu tranh khắc phục mọi tư tưởng không vô sản” (tr.43). Do yêu cầu của tình hình và nhiệm vụ mới, “việc tăng cường lập trường, quan điểm giai cấp vô sản trong Đảng rõ ràng có những yêu cầu mới, cao hơn trước” (tr.40). Phải ra sức bồi dưỡng tình cảm cách mạng, nâng cao đạo đức, phẩm chất cách mạng của giai cấp vô sản, thể hiện ở nhiệt tình yêu nước và yêu chủ nghĩa xã hội, có ý chí quyết chiến, quyết thắng giặc Mỹ xâm lược, ở thái độ kiên quyết tiến hành ba cuộc cách

mạng về quan hệ sản xuất, về kỹ thuật, về tư tưởng và văn hoá, ở tinh thần cách mạng tiến công trong việc chấp hành mọi đường lối, chính sách của Đảng... “Có nhiệt tình cách mạng chưa đủ, phải có tri thức cách mạng nữa” (tr.42), phải ra sức nâng cao trình độ lý luận Mác – Lê-nin và quán triệt sâu sắc đường lối, chính sách của Đảng, ra sức chấp hành đường lối của Đảng với ý thức tổ chức kỷ luật và ý chí chiến đấu cách mạng cao. “Trong điều kiện hiện nay, tính bấp bênh, dao động tiểu tư sản thường biểu hiện chủ yếu bằng tư tưởng hữu khuynh trên những vấn đề đánh giá tình hình địch, ta và chấp hành đường lối, chính sách của Đảng. Đồng thời chủ nghĩa cá nhân cũng nảy sinh dưới những khía cạnh mới” (tr. 205). Lúc này, phải chú trọng khắc phục tư tưởng hữu khuynh và chủ nghĩa cá nhân thì “mới có thể động viên lực lượng toàn Đảng, đề cao tính tiên phong và ý chí chiến đấu của cán bộ, đảng viên, lãnh đạo toàn dân tiến lên giành những thắng lợi lớn nhất trong chiến tranh” (tr.205).

Việc tăng cường tính chất giai cấp và tiên phong của Đảng lúc này đòi hỏi phải ra sức phấn đấu nâng cao trình độ hiểu biết về văn hoá, khoa học, kỹ thuật, quản lý kinh tế, chuyên môn, nghiệp vụ của cán bộ, đảng viên và các tổ chức đảng. “Nếu cán bộ, đảng viên không ra sức học tập văn hoá, khoa học, kỹ thuật và nghiệp vụ, chuyên môn thì sẽ bị lạc hậu và do đó cũng không làm cho Đảng nâng cao được vai trò lãnh đạo, nâng cao được tính chất tiên phong” (tr. 21).

Để không ngừng tăng cường tính chất giai cấp và tiên phong của Đảng phù hợp với giai đoạn cách mạng mới, Đảng ta chú trọng phấn đấu nâng cao tiêu chuẩn đảng viên, thể hiện trong những quy định chặt chẽ hơn của Điều lệ Đảng về điều kiện và nhiệm vụ đảng viên, về thủ tục kết nạp đảng viên. “Để nâng cao tính chất giai cấp và tính chất tiên phong của Đảng, dự thảo Điều lệ (sửa đổi) chú ý đến việc nâng cao tiêu chuẩn đảng viên” (tr.94). Yêu cầu về tiêu chuẩn đức, tài của cán bộ cũng từng bước được nâng cao. Trên cơ sở bảo đảm tiêu chuẩn, Đảng ta chú trọng tăng cường thành phần cơ bản, trước hết là thành phần công nhân, trong đội

ngũ đảng viên và cán bộ, coi đó là “một vấn đề nguyên tắc, một nhiệm vụ quan trọng để nâng cao tính chất giai cấp và tính chất tiên phong của Đảng” (tr.19). Trong nhiều bài phát biểu, đồng chí Lê Đức Thọ thường nhấn mạnh đến việc tăng cường lực lượng trẻ và nữ trong đội ngũ đảng viên, cán bộ và coi đó cũng là một biện pháp quan trọng góp phần nâng cao tính chiến đấu, tính tiên phong của các tổ chức Đảng.

“Tính chất giai cấp và tính chất tiên phong của Đảng về mặt tổ chức thể hiện ở Điều lệ Đảng, trong đó Đảng quy định rõ nguyên tắc tổ chức của Đảng là tập trung dân chủ” (tr.21). Tập trung dân chủ là nguyên tắc tổ chức bất di bất dịch của Đảng ta, đồng thời “việc thực hiện nguyên tắc tập trung dân chủ của Đảng qua các giai đoạn cách mạng có những yêu cầu khác nhau” (tr.97). Hiện nay, chúng ta có những khả năng thuận lợi hơn, đồng thời cũng đứng trước những yêu cầu cao hơn về mở rộng dân chủ tập thể và tăng cường tập trung, kỷ luật trong Đảng.

Trong nhiều bài phát biểu của mình, đồng chí Lê Đức Thọ nghiêm khắc phê phán tệ quan liêu mệnh lệnh, vi phạm quyền làm chủ tập thể của quần chúng, nhấn mạnh đến việc củng cố mối liên hệ giữa Đảng và quần chúng, yêu cầu mọi cán bộ, đảng viên phải một lòng một dạ phục vụ quần chúng, tin và dựa vào quần chúng, học hỏi quần chúng, v.v..., coi “đó là một đặc điểm của tính chất giai cấp và tính chất tiên phong của Đảng ta thể hiện trong mối quan hệ giữa Đảng và quần chúng” (tr.25). Trong điều kiện Đảng ta đã nắm chính quyền, đang lãnh đạo xây dựng chủ nghĩa xã hội và tiến hành chiến tranh thì càng phải chăm lo củng cố mối liên hệ với quần chúng, vì “chúng ta càng nhận thức sâu sắc rằng, đối với một đảng cầm quyền, nguy cơ lớn nhất là xa rời quần chúng” (tr. 226). Việc tăng cường công tác vận động quần chúng gồm có nhiều vấn đề mà lúc này “một vấn đề then chốt là phải thực hiện đầy đủ dân chủ với quần chúng” (tr. 225).

*

**

Từ trước đến nay, dưới sự lãnh đạo của Đảng, cách mạng nước ta đã trải qua nhiều chặng đường đấu tranh: lúc thì từ bí mật chuyển ra công khai hoặc từ công khai chuyển vào bí mật, lúc thì từ đấu tranh chính trị chuyển sang đấu tranh vũ trang hoặc từ đấu tranh vũ trang chuyển sang đấu tranh chính trị là chính, v.v... Trải qua những bước ngoặt đó, sự lãnh đạo của Đảng ta nói chung đều vững vàng, bảo đảm cho cách mạng nước ta không ngừng tiến tới những thắng lợi mới. Được như vậy là do, ở mỗi bước ngoặt của cách mạng trên cơ sở sự chuyển hướng đúng đắn về đường lối chính trị, Đảng ta đã có sự chuyển hướng kịp thời và mạnh mẽ về tư tưởng và tổ chức, nhờ đó đã bảo đảm cho sự thắng lợi của đường lối chính trị. Đồng thời do bám sát thực tiễn đấu tranh thực hiện nhiệm vụ chính trị, mà Đảng được củng cố vững mạnh thêm về tư tưởng và tổ chức. Tổng kết kinh nghiệm xây dựng Đảng đã qua, đồng chí Lê Đức Thọ nhấn mạnh cần phải *“luôn luôn đưa công tác xây dựng Đảng tiến kịp và đón trước tình hình, nhiệm vụ chính trị mới, đồng thời phải biết thông qua thực tiễn đấu tranh cách mạng mà xây dựng, củng cố Đảng. Đó là bài học lớn thứ nhất về xây dựng Đảng của chúng ta”* (tr. 36).

Quán triệt phương châm này có nghĩa là phải kết hợp chặt chẽ giữa hai mặt: Công tác xây dựng Đảng về tư tưởng và tổ chức phải *“gắn chặt với cuộc đấu tranh cách mạng để thực hiện nhiệm vụ chính trị của Đảng nhằm bảo đảm hoàn thành nhiệm vụ đó, đồng thời cũng qua cuộc đấu tranh này mà phát triển và củng cố Đảng”* (tr. 30). Hai mặt đó là thống nhất: công tác xây dựng Đảng mà không nhằm mục tiêu bảo đảm hoàn thành nhiệm vụ chính trị thì không còn ý nghĩa thiết thực, không có lý do tồn tại, ngược lại thực hiện nhiệm vụ chính trị mà không chú trọng qua đó tiến hành xây dựng Đảng thì bản thân nhiệm vụ chính trị cũng không có điều kiện hoàn thành thắng lợi. *“Tách rời hai việc đó ra thì công tác xây dựng Đảng không còn có ý nghĩa thiết thực và Đảng sẽ mất hết sức chiến đấu”* (tr. 30).

Chỉ trong vòng hơn mười năm qua, nói riêng trên miền Bắc, cách mạng nước ta đã trải qua hai lần chuyển hướng lớn: từ kháng chiến chống Pháp chuyển qua xây dựng hoà bình, từ cách mạng dân tộc dân chủ nhân dân chuyển qua cách mạng xã hội chủ nghĩa, và gần đây, từ hoà bình xây dựng chuyển vào kháng chiến chống Mỹ, cứu nước, vừa sản xuất vừa chiến đấu. Vì vậy việc chuyển hướng và tăng cường mạnh mẽ công tác xây dựng Đảng về tư tưởng và tổ chức trong những năm qua được đặt ra cấp bách.

Sự lạc hậu tương đối của công tác tổ chức so với nhiệm vụ chính trị, một mặt, là do nguyên nhân khách quan. “Mâu thuẫn giữa chính trị và tổ chức là mâu thuẫn giữa nội dung và hình thức” (tr. 132); nội dung (chính trị) đi trước và phát triển nhanh, còn hình thức (tổ chức) trong một lúc nào đó không thể tránh khỏi bị lạc hậu tương đối so với nội dung. Nhưng nguyên nhân chủ yếu vẫn là ở phía chủ quan: “Đó là tư tưởng bảo thủ của cán bộ ta. Tư tưởng bảo thủ biểu hiện ở chỗ không thấy được những yêu cầu mới do tình hình khách quan đặt ra, do đó không chuyển biến nhận thức chủ quan cho phù hợp với tình hình khách quan” (tr. 131). Trong nhiều bài phát biểu của mình, đồng chí Lê Đức Thọ đã chỉ ra và phê phán những biểu hiện của tư tưởng bảo thủ trên các mặt: xem xét, đánh giá và sử dụng, đề bạt cán bộ; phát triển Đảng; phân cấp quản lý và cải tiến bộ máy tổ chức; sửa đổi tác phong công tác và lễ lối làm việc, v.v... Đồng chí còn nghiêm khắc chỉ ra rằng trong nhiều trường hợp, tư tưởng bảo thủ đó gắn liền với chủ nghĩa cá nhân của một số người, gây trở ngại cho việc thấu suốt phương hướng, chủ trương của Đảng trên lĩnh vực tổ chức.

Để khắc phục tình trạng bảo thủ, trì trệ, gắn chặt hơn nữa công tác xây dựng Đảng với nhiệm vụ chính trị của Đảng, trước hết cần có sự chỉ đạo chặt chẽ của cấp uỷ về công tác xây dựng Đảng. “Chỉ khi nào các cấp uỷ đảng và cán bộ lãnh đạo các ngành nhận thức rõ trách nhiệm của mình, khắc phục tình trạng khoán trắng công tác tổ chức cho cán bộ tổ chức, tăng cường chỉ đạo công tác tổ chức, thì những thiếu sót nói trên của công

tác tổ chức mới có thể nhanh chóng khắc phục được” (tr. 135). Mặt khác, cán bộ và cơ quan tổ chức phải có sự hoạt động tích cực và chủ động hơn, “khắc phục tư tưởng bảo thủ, rụt rè, thoả mãn, tư tưởng ỷ lại, tư tưởng nghiệp vụ đơn thuần, cần ra sức nâng cao trình độ chính trị và nghiệp vụ của mình, tăng cường việc đi xuống dưới kiểm tra đôn đốc, kịp thời phát hiện và giải quyết các vấn đề tổ chức do yêu cầu của nhiệm vụ chính trị đề ra” (tr. 136).

Thực tiễn cách mạng sôi nổi hiện nay tạo điều kiện thuận lợi rất lớn cho việc phát triển và củng cố Đảng. Công tác xây dựng Đảng phải biết gắn chặt với phong trào cách mạng của quần chúng trong sản xuất và chiến đấu. “Cuộc chiến tranh cách mạng hiện nay chính là một dịp rất thuận lợi cho việc thử thách đảng viên và lựa chọn, kết nạp đảng viên mới mà chúng ta cần nắm lấy để mở rộng đội ngũ và nâng cao chất lượng đảng viên, tăng cường sức chiến đấu của Đảng” (tr. 220). “Qua sản xuất và chiến đấu, từ trong quần chúng công nhân, nông dân và nhân dân lao động khác đã và đang xuất hiện bao anh hùng, chiến sĩ thi đua, phần tử ưu tú, đầy dũng cảm và tài năng. Đó là nguồn dôi dào mà chúng ta phải biết khai thác, bồi dưỡng để bổ sung đội ngũ cán bộ, tăng cường thành phần thuộc các giai cấp cơ bản và nâng cao chất lượng đội ngũ cán bộ” (tr. 218).

*

**

Tập sách này – như Lời nói đầu của Nhà xuất bản – chưa phải đã bao gồm hết những bài phát biểu quan trọng của đồng chí Lê Đức Thọ về công tác xây dựng Đảng trong những năm qua. Mặt khác, theo ý kiến của đồng chí Lê Đức Thọ (mà Nhà xuất bản cho biết trong Lời nói đầu) cũng còn một số vấn đề mới mẻ do thực tiễn phong phú của công tác xây dựng Đảng hiện nay đề ra nhưng chưa có điều kiện phát biểu đầy đủ.

Mặc dù vậy, tập sách này rất phong phú và bổ ích. Việc đi sâu tìm hiểu, nghiên cứu những quan điểm đúng đắn của Đảng ta về công tác xây

dụng Đảng được trình bày trong tập sách, chắc chắn sẽ giúp ích rất nhiều cho công tác hiện nay của chúng ta.

(*) Nhà xuất bản Sự thật – 1967.

(**) Những đoạn trong “...” ở bài này đều trích từ trong tập sách của đồng chí Lê Đức Thọ.

(1) *Văn kiện Đại hội*, tập I, trang 196.